

De jongere van nu kan niet meer zonder sociale media. Via sociale media is er 24 uur per dag contact mogelijk met een grote groep vrienden en bekenden. De smartphone lijkt voor veel jongeren een eerste levensbehoefte te zijn geworden. 'Mijn mobiel is mijn zuurstof', zo hoorde ik laatst. Ook aan opvoeders, zoals leraren en ouders, gaat de moderne technologie niet voorbij. Ook zij richten hun dagelijkse leven in rondom toepassingen als Facebook, Twitter of LinkedIn. We moeten echter constateren dat de meeste volwassenen ten opzichte van jongeren een achterstand hebben in de kennis over en/of het handig toepassen van sociale media. Het is daarom prettig dat er publicaties verschijnen die de verschillende aspecten rondom de thematiek op een rijtje zetten. Het boek 'Mediawijs online. Jongeren en sociale media' van Walrave en Van Ouytsel is zo'n publicatie. Het boek is bestemd voor ouders, leraren, jeugdwerkers en andere begeleiders van jongeren. Het onderwerp wordt in negen hoofdstukken nader verkend. De hoofdstukken hebben onderwerpen als cyberliefde, sexting, grooming, cyberpesten, reclame en onlinereputatie. Hoewel het boek is geschreven door Vlaamse auteurs, is deze publicatie zeker ook bruikbaar voor Nederlandse opvoedsituaties. De schrijvers halen regelmatig Nederlandse auteurs, sites of onderzoeken aan.

Ik ben bijzonder content met hoofdstuk 3 over sexting. Het is een goed geschreven, informatief hoofdstuk. Sexting is het versturen van erotische berichten en foto's via de smartphone of tablet. Het onderwerp wordt vanuit diverse recente onderzoeken onderbouwd. Er zijn adviezen voor ouders (preventief en reactief), de school en ook de jongere zelf. Daarnaast wordt er ook aandacht besteed aan de juridische aspecten van sexting ('het is een vorm van kinderporno') en dat geeft dit hoofdstuk zeker een meerwaarde. Eenzelfde grondige werkwijze treffen we aan in het hoofdstuk over grooming: het digitaal kinderlokken. Een sterk deel in dit hoofdstuk betreft de misverstanden die er bestaan over grooming. Om een voorbeeld te geven: het is een misverstand dat jonge en naïeve kinderen het meest slachtoffer worden van grooming. Het blijkt vooral voor te komen bij kinderen van 13 à 14 jaar oud. Volgens de auteurs zijn bepaalde jongeren extra vatbaar voor het verschijnsel: jongeren met een laag zelfvertrouwen en bijvoorbeeld jongeren die zich depressief en onbegrepen voelen.

Mediawijs Online is een boek dat een vrij volledig overzicht geeft van relevante onderwerpen op het gebied van sociale media. Opvoeders, en met name leraren, zullen er veel van hun gading in kunnen vinden. Het schrijven over nieuwe media door middel van een oud medium (boek) heeft wel een nadeel: sommige informatie verouderd snel. Zo wordt er in het boek nog regelmatig geschreven over sms'en. Deze functie wordt door jongeren echter nog nauwelijks gebruikt; zij communiceren steeds vaker via WhatsApp of Instagram. Maar goed, dat is een gegeven. Het doet niets af aan de kwaliteit van dit informatieve boek. Een aanrader!

Kees van Overveld

In : Tijdschrift voor Orthopedagogiek, 54 (2/3), februari/maart 2015